Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 19. julija 2012*

„Socialna varnost delavcev migrantov — Uredba (ES) št. 987/2009 — Člen 44(2) — Preučitev pravice do starostne pokojnine — Upoštevanje dobe za vzgojo otrok, dopolnjene v drugi državi članici — Uporabnost — Člen 21 PDEU — Prosto gibanje državljanov“

V zadevi C-522/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je na podlagi člena 267 PDEU vložilo Sozialgericht Würzburg (Nemčija) z odločbo z dne 29. oktobra 2010, ki je prispela na Sodišče 9. novembra 2010, v postopku

Doris Reichel-Albert

proti

Deutsche Rentenversicherung Nordbayern,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský, sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, G. Arestis in D. Šváby (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. januarja 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za D. Reichel-Albert J. Schwach, odvetnik,

— za Deutsche Rentenversicherung Nordbayern W. Willeke, direktor,

— za nemško vlado T. Henze in J. Möller, zastopnika,

— za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, zastopnica,

— za Evropsko komisijo V. Kreuschitz in M. van Hoof, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 1. marca 2012

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 44(2) Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 284, str. 1).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med D. Reichel-Albert in skladom Deutsche Rentenversicherung Nordbayern (v nadaljevanju: DRN) v zvezi s tem, da ta sklad pri izračunu prihodnje starostne pokojnine D. Reichel-Albert ni upošteval in potrdil „dobe za vzgojo otrok“ in „upoštevne dobe“, ki ju je dopolnila v Belgiji.

Pravni okvir

Ureditev Unije

Uredba (EGS) št. 1408/71

3 Člen 13(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35) vsebuje več pravil za določitev zakonodaje, ki se uporablja. Navedeno je, da se ta pravila uporabljajo v skladu s členi od 14 do 17 te uredbe, ki vsebujejo razna posebna pravila.

4 Člen 13(2)(a) te uredbe določa:

„za delavca, zaposlenega na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države, tudi če stalno prebiva na ozemlju druge države članice ali če je registrirani sedež ali poslovna enota podjetja ali posameznika, ki osebo zaposluje, na ozemlju druge države članice“.

5 Člen 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71, ki je bil vanjo vstavljen z Uredbo Sveta (EGS) št. 2195/91 z dne 25. junija 1991 o spremembi Uredbe št. 1408/71 in Uredbe (EGS) št. 574/72 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 1408/71 (UL L 206, str. 2), z učinkom od 29. julija 1991, določa:

„za osebo, za katero se zakonodaja države članice preneha uporabljati, ne da bi se začela zanjo uporabljati zakonodaja druge države članice v skladu z enim od pravil, določenih v prejšnjih pododstavkih, ali v skladu z eno od izjem ali posebnih pravil, določenih v členih od 14 do 17, velja zakonodaja države članice, na ozemlju katere ima stalno prebivališče, v skladu z določbami te zakonodaje.“

Uredba (ES) št. 883/2004

6 Cilj Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), ki je začela veljati 20. maja 2004, je koordinirati nacionalne sisteme socialne varnosti. V skladu s členom 91 se uporablja od datuma začetka veljavnosti izvedbene uredbe, Uredbe št. 987/2009, to je od 1. maja 2010, z njo pa je prejšnja ureditev nadomeščena, posodobljena in poenostavljena.

7 Člen 87 Uredbe št. 883/2004, ki vsebuje „prehodne določbe“, določa:

„1. Za obdobje pred datumom začetka uporabe te uredbe se na njeni podlagi ne pridobijo nobene pravice.

2. Pri ugotavljanju pravic, pridobljenih po tej uredbi, se upoštevajo vse zavarovalne dobe in, kadar je to primerno, vse dobe zaposlitve, samozaposlitve ali prebivanja, dopolnjene po zakonodaji države članice pred datumom začetka uporabe te uredbe v zadevni državi članici.

3. Ob upoštevanju odstavka 1 se pravica po tej uredbi pridobi tudi, če se nanaša na zavarovalni primer, ki nastopi pred datumom začetka njene uporabe v zadevni državi članici.

[…]“

Uredba št. 987/2009

8 Uredba št. 987/2009 določa podrobna pravila za izvajanje osnovne uredbe št. 883/2004 v skladu s členom 89 zadnjenavedene uredbe.

9 Člen 44 Uredbe št. 987/2009, naslovljen „Upoštevanje dobe za vzgojo otrok“, določa:

„1. Za namene tega člena ‚doba za vzgojo otrok‘ pomeni katero koli dobo, ki je v okviru pokojninske zakonodaje države članice vštevna doba ali ki izključno zaradi vzgoje otroka zagotavlja dodatek k pokojnini, ne glede na uporabljen način izračuna teh dob ter ne glede na to, ali se vštevajo med vzgojo otroka ali pa se priznajo za nazaj.

2. Če na podlagi zakonodaje države članice, ki je pristojna v skladu z naslovom II osnovne uredbe, ni upoštevana doba za vzgojo otrok, je nosilec države članice, katere zakonodaja je v skladu z naslovom II osnovne uredbe veljala za zadevno osebo, ker je ta opravljala dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe na dan, ko se je doba za vzgojo zadevnega otroka začela upoštevati, še naprej pristojen za upoštevanje te dobe kot dobe za vzgojo otrok po lastni zakonodaji, kakor da je bil otrok vzgajan na njegovem ozemlju.

[…]“

10 Člen 93 te uredbe, naslovljen „Prehodne določbe“, določa:

„Člen 87 osnovne uredbe se uporablja za primere, ki jih zajema izvedbena uredba.“

Nemški predpisi

11 V nemških predpisih sta v okviru zakonsko določene sheme starostnih pokojnin predvidena dva mehanizma za upoštevanje dobe za vzgojo otrok. Pri prvem se doba, namenjena vzgoji otrok („Kindererziehungszeiten“), upošteva kot obdobje plačevanja obveznih prispevkov v zakonsko določeno shemo starostnega zavarovanja, kar omogoča, da se navedena doba vključi v izračun zavarovalne dobe, zahtevane za upravičenost do starostne pokojnine. Drugi pa ima obliko upoštevne dobe („Berücksichtigungszeiten“), ki ni podlaga za nobeno pravico do pokojnine, ampak se vključi v izračun nekaterih zavarovalnih dob, ohranja zaščito, priznano osebam z zmanjšano sposobnostjo zaslužka, in pozitivno vpliva na vrednost, pripisano obdobju, v katerem se prispevki niso plačevali.

12 Člen 56 knjige VI zakonika o socialnem varstvu (Sozialgesetzbuch, v nadaljevanju: SGB VI), naslovljen „Doba za vzgojo otroka“, določa:

„(1) Doba za vzgojo otroka je doba, namenjena vzgoji otroka v prvih treh letih njegovega življenja. Doba za vzgojo otroka se prizna enemu od njegovih staršev (člen 56(1), prvi stavek, točka 3, in (3), točki 2 in 3, knjige I), če:

1. se doba za vzgojo pripiše temu od staršev,

2. je vzgoja otroka potekala na ozemlju Zvezne republike Nemčije ali se obravnava kot taka in

3. táko priznanje za tega od staršev ni izključeno.

[…]

(3) Vzgoja je potekala na ozemlju Zvezne republike Nemčije, če je tisti od staršev, ki je vzgajal otroka, skupaj z otrokom običajno prebival na tem ozemlju. Vzgoja se obravnava kot vzgoja, ki je potekala na ozemlju Zvezne republike Nemčije, če je tisti od staršev, ki je vzgajal otroka, skupaj z otrokom običajno prebival v tujini in je med vzgojo otroka ali tik pred njegovim rojstvom zaradi opravljanja dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe na tem ozemlju plačeval obvezne prispevke. V primeru skupnega prebivališča zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev v tujini to velja tudi, če so se taki obvezni prispevki plačevali za zakonca ali zunajzakonskega partnerja tistega od staršev, ki je vzgajal otroka, oziroma se niso plačevali samo zato, ker je ta zakonec ali zunajzakonski partner spadal med osebe iz člena 5(1) in (4) ali ker je bil oproščen obveznega zavarovanja.

[…]“

13 Člen 57 SGB VI, naslovljen „Upoštevna doba“, določa:

„Doba, namenjena vzgoji otroka, dokler ta ne dopolni deset let, za enega od staršev pomeni upoštevno dobo, če so v tem obdobju izpolnjeni tudi pogoji za priznanje dobe za vzgojo otroka. […]“

14 Za otroke, rojene pred 1. januarjem 1992, je v členu 249 SGB VI obdobje plačevanja prispevkov iz naslova vzgoje otrok skrajšano iz treh let na dvanajst mesecev.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

15 D. Reichel-Albert, nemška državljanka, je bila zaposlena v Nemčiji, kjer je živela do 30. junija 1980. Nato je od te države članice prejemala nadomestilo za brezposelnost, katerega izplačevanje se je prenehalo 10. oktobra 1980.

16 Od 1. julija 1980 do 30. junija 1986 je v Belgiji prebivala s svojim zakoncem, ki je bil tam zaposlen. Paru sta se v Belgiji rodila dva otroka, in sicer 25. maja 1981 in 29. oktobra 1984.

17 D. Reichel-Albert je od 1. januarja 1984 plačevala prostovoljne prispevke v zakonsko določeno shemo starostnega zavarovanja v Nemčiji.

18 D. Reichel-Albert, njenemu zakoncu in njunima otrokoma je bilo 1. julija 1986 uradno priznano stalno prebivališče v Nemčiji.

19 Sklad DRN je z odločbama z dne 12. avgusta 2008 in 28. oktobra 2008 zavrnil zahtevek D. Reichel-Albert, s katerim je ta želela doseči upoštevanje in priznanje dobe, namenjene vzgoji otrok, in „upoštevne dobe“, ki ju je dopolnila med prebivanjem v Belgiji, z obrazložitvijo, da je v tem obdobju

vzgoja otrok potekala v tujini. Kot upoštevna doba zaradi vzgoje otrok je bila priznana samo doba od 1. julija 1986, ko je zadevna družina spet uradno stalno prebivala v Nemčiji. D. Reichel-Albert je 1. decembra 2008 vložila pritožbo, ki jo je sklad DRN zavrnil z odločbo z dne 29. januarja 2009.

20 V odločbah sklada DRN je navedeno, da zahtevana povezava s poklicnim življenjem v Nemčiji med njenim prebivanjem v Belgiji ni bila ohranjena ne z delovnim razmerjem D. Reichel-Albert ne prek njenega zakonca, ker je od takrat, ko je D. Reichel-Albert nehala opravljati dejavnost kot zaposlena oseba, vključno z obdobjem, ko je prejemala nadomestilo za primer brezposelnosti, do začetka dobe za vzgojo otrok minil več kot en cel mesec.

21 D. Reichel-Albert je z vlogo z dne 13. februarja 2009 pri Sozialgericht Würzburg vložila ničnostno tožbo zoper odločbo, izdano 29. januarja 2009, v kateri je predlagala, naj se skladu DRN odredi, da za prvega od njenih otrok upošteva dobo od 25. maja 1981 do 30. junija 1986, za drugega otroka pa dobo od 29. oktobra 1984 do 30. junija 1986. V utemeljitev tožbe se je sklicevala na sodbi z dne 23. novembra 2000 v zadevi Elsen (C-135/99, Recueil, str. I-10409) in z dne 7. februarja 2002 v zadevi Kauer (C-28/00, Recueil, str. I-1343) ter zatrdila, da tudi ko je odšla v Belgijo, ni popolnoma zapustila Nemčije.

22 Sozialgericht Würzburg je menilo, da D. Reichel-Albert na podlagi člena 56(3) SGB VI v povezavi s členom 44(2) Uredbe št. 987/2009 ne more uveljavljati priznanja sporne dobe za vzgojo otrok niti v Nemčiji niti v Belgiji, ker na dan začetka navedene dobe ni opravljala nobene dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena osebe, ter da bi bila zadevna oseba tako kaznovana zaradi uveljavljanja pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju Evropske unije iz člena 21 PDEU.

23 V teh okoliščinah je Sozialgericht Würzburg prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba določbo člena 44(2) [Uredbe št. 987/2009] razlagati tako, da nasprotuje predpisu države članice, po katerem se doba za vzgojo otrok, dopolnjena v drugi državi članici Evropske unije, prizna kot doba, dopolnjena na nacionalnem ozemlju, samo, če je tisti od staršev, ki vzgaja otroka, skupaj z otrokom običajno prebival v tujini in je med vzgojo otroka ali tik pred njegovim rojstvom zaradi opravljanja dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe na tem ozemlju plačeval obvezne prispevke ali če je v primeru skupnega prebivanja zakoncev ali življenjskih partnerjev v tujini zakonec ali življenjski partner tistega od staršev, ki skrbi za vzgojo, plačeval takšne obvezne prispevke oziroma jih ni samo zato, ker je spadal med osebe, določene v členu 5(1) in (4) SGB VI [(knjiga VI Sozialgesetzbuch)], ali je bil na podlagi člena 6 SGB VI oproščen obveznega zavarovanja (členi 56(3), drugi in tretji stavek, 57 in 249 SGB VI)?

2. Ali je treba določbo člena 44(2) [Uredbe št. 987/2009] kljub njenemu besedilu razlagati tako, da se mora v izjemnih primerih ne glede na zaposlitev ali samozaposlitev upoštevati doba za vzgojo otrok, če se ta v skladu z veljavno zakonodajo ne upošteva niti v pristojni državi članici niti v kateri drugi državi članici, v kateri je oseba običajno prebivala med vzgojo otrok?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve glede uporabe ratione temporis *člena 44 Uredbe št. 987/2009*

24 Glede na časovni potek dejanskega stanja v postopku v glavni stvari, kot je razviden iz točk od 15 do 21 te sodbe, in glede na začetek veljavnosti Uredbe št. 987/2009 je treba najprej preveriti, ali se člen 44 navedene uredbe, razlago katerega predlaga predložitveno sodišče, za dejansko stanje v postopku v glavni stvari dejansko uporablja *ratione temporis*.

25 V zvezi s tem načelo pravne varnosti v skladu z ustaljeno sodno prakso v splošnem nasprotuje temu, da bi bila časovna veljavnost akta Unije v izhodišču določena na dan, preden je ta objavljen, razen izjemoma, če to zahteva cilj, ki je v splošnem interesu, in če je ustrezno zagotovljeno spoštovanje legitimnih pričakovanj zadevnih oseb ter če iz besedila, ciljev ali iz sistematike zadevnih pravil jasno izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek (glej v tem smislu sodbo z dne 19. marca 2009 v zadevi Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, ZOdl., str. I-1951, točka 32 in navedena sodna praksa).

26 Zakonodajalec Unije je v členu 97 Uredbe št. 987/2009 določil, da ta uredba začne veljati 1. maja 2010, pri čemer ni mogoče razumeti, da bi se s katero koli uvodno izjavo ali katero koli drugo določbo navedene uredbe nameravalo določiti, da se časovna veljavnost člena 44 navedene uredbe začne pred dnevom objave tega akta. Nasprotno, iz člena 87(1) Uredbe št. 883/2004, ki se v skladu s členom 93 Uredbe št. 987/2009 uporablja za položaje, urejene v zadnjenavedeni uredbi, je razvidno, da se na njeni podlagi za obdobje pred datumom začetka njene uporabe, to je pred 1. majem 2010, ne pridobijo nobene pravice.

27 Navesti pa je treba, kot je ugotovil tudi generalni pravobranilec v točki 40 sklepnih predlogov, da se Uredba št. 987/2009 še ni uporabljala, ko je sklad DNR sprejel odločbi, ki se izpodbijata v postopku v glavni stvari in s katerima D. Reichel-Albert sporna doba za vzgojo ni bila upoštevana.

28 Zato se člen 44 Uredbe št. 987/2009 za dejansko stanje v postopku v glavni stvari ne uporablja *ratione temporis*.

29 V teh okoliščinah je treba za dejansko stanje v postopku v glavni stvari načeloma uporabiti pravila Unije za koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti, kot izhajajo iz Uredbe št. 1408/71 in ki se razlagajo glede na upoštevne določbe Pogodbe DEU, zlasti tiste v zvezi s svobodnim gibanjem oseb, ki jih predložitveno sodišče navaja v odločbi.

30 Ker pa Uredba št. 1408/71 ne vsebuje nobenega posebnega pravila glede priznanja dobe za vzgojo otrok, dopolnjene v drugi državi članici, v okviru starostnega zavarovanja, je treba vprašanji predložitvenega sodišča razumeti tako, da se z njima v bistvu poskuša ugotoviti, ali je v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, člen 21 PDEU treba razlagati tako, da se z njim zahteva, da pristojna institucija prve države članice pri dodeljevanju starostne pokojnine upošteva dobo za vzgojo otrok, dopolnjeno v drugi državi članici, kot da je to dobo na nacionalnem ozemlju dopolnila oseba, ki je ob rojstvu svojih otrok prenehala biti zaposlena v prvi državi članici in je začasno začela prebivati na ozemlju druge države članice, ne da bi bila tam zaposlena ali samozaposlena.

Vprašanji

31 Najprej je treba določiti, v skladu z zakonodajo katere od obeh zadevnih držav članic je treba dobo, ki jo je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari namenila za vzgojo svojih otrok v Belgiji od leta 1981 do leta 1986, opredeliti ali jo priznati kot dobo, ki se obravnava kot zavarovalna doba v pravem pomenu besede, nato pa, če bi bila to nemška zakonodaja, presoditi, ali so natančna pravila za upoštevanje dobe za vzgojo otrok, določena v tej zakonodaji, v skladu s členom 21 PDEU.

32 Kar zadeva zakonodajo, ki se uporablja, lahko pravica do upoštevanja dobe za vzgojo otrok, kot je na obravnavi pravilno navedla nemška vlada, temelji samo na zakonskih določbah države članice, pravo katere je za zadevno osebo veljalo ob rojstvu otroka.

33 V postopku v glavni stvari je iz spisa razvidno, da je D. Reichel-Albert po tem, ko je do 30. junija 1980 prebivala, bila zaposlena in plačevala prispevke v shemo starostnega zavarovanja v Nemčiji, svoje prebivališče prenesla v Belgijo, kjer je do 30. oktobra 1980 prejemala nadomestilo za brezposelnost in kjer je rodila dva otroka, nato pa je 1. julija 1986 z družino ponovno začela uradno prebivati v Nemčiji, kjer je ponovno začela opravljati redno poklicno dejavnost.

34 V tem položaju, tudi če bi bilo treba upoštevati člen 13(2)(f), ki je bil v Uredbo št. 1408/71 vključen z Uredbo št. 2195/91, in sicer po poteku dobe, ki jo je D. Reichel-Albert namenila za vzgojo svojih otrok v Belgiji, ta določba v okoliščinah postopka v glavni stvari, kar zadeva upoštevanje dobe za vzgojo v okviru starostnega zavarovanja, vseeno ne bila upoštevna (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Kauer, točka 31).

35 Kadar je namreč neka oseba, kot je D. Reichel-Albert, delala in plačevala prispevke izključno v eni in isti državi članici tako pred kot po začasnem prenosu prebivališča, ki ga je izključno iz družinskih razlogov prenesla v drugo državo članico, v kateri ni nikoli delala ali plačevala prispevkov, je treba priznati, da obstaja zadostna povezava med dobo vzgoje otrok in zavarovalno dobo, dopolnjeno zaradi opravljanja poklicne dejavnosti v prvi zadevni državi članici (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Elsen, točke od 25 do 28, in Kauer, točka 32). Poleg tega je D. Reichel-Albert zaradi dopolnitve zadnjenavedene dobe od sklada DRN zahtevala, da upošteva dobo, ki jo je namenila za vzgojo svojih otrok med prekinitvijo poklicne kariere.

36 Zato je treba ugotoviti, da se v položaju, kakršen je položaj D. Reichel-Albert, uporabi nemška zakonodaja, in da, kar zadeva upoštevanje in priznanje dobe za vzgojo otrok zadevne osebe v okviru starostnega zavarovanja, ni mogoče šteti, da je za D. Reichel-Albert v zadevnem obdobju veljalo pravo države članice prebivališča (glej zgoraj navedeno sodbo Elsen, točka 28).

37 Kar zadeva podrobna pravila za upoštevanje dobe za vzgojo otrok, je treba presoditi skladnost nacionalnih določb – kot so te iz členov 56 in 57 SGB VI, na podlagi katerih se pri dodeljevanju starostne pokojnine, ki ga opravi pristojna institucija države članice, dobe za vzgojo otrok, dopolnjene zunaj ozemlja te države članice, v nasprotju z dobo, dopolnjeno na nacionalnem ozemlju, ne upošteva, razen med drugim, če je tisti od staršev, ki je vzgajal otroka, skupaj z otrokom običajno prebival v tujini in če je med vzgojo otroka ali tik pred njegovim rojstvom zaradi opravljanja dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe plačeval obvezne prispevke – s členom 21 PDEU.

38 Glede tega je treba opozoriti, da če države članice obdržijo pristojnost glede ureditve svojih sistemov socialnega varstva, morajo kljub temu pri izvajanju te pristojnosti spoštovati pravo Unije in zlasti določbe Pogodbe v zvezi s prostim gibanjem državljanov, zagotovljenim v členu 21 PDEU (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Elsen, točka 33, in sodbo z dne 1. aprila 2008 v zadevi Gouvernement de la Communauté française in Gouvernement wallon, C-212/06, ZOdl., str. I-1683, točka 43).

39 Sodišče je, natančneje, v točki 34 zgoraj navedene sodbe Elsen že imelo priložnost ugotoviti, kar zadeva prejšnjo različico določb iz postopka v glavni stvari, da take določbe državljane Unije, ki so uveljavljali pravico do prostega gibanja in prebivanja v državah članicah, zagotovljeno v členu 21 PDEU, postavljajo v manj ugoden položaj.

40 V položaju, kakršen je položaj D. Reichel-Albert, zadevne določbe povzročijo, da je osebi, ki vzgaja otroke in ki med vzgojo otroka ali tik pred njegovim rojstvom zaradi opravljanja dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena oseba ni plačevala obveznih prispevkov, pri določanju zneska njene pokojnine odvzeta pravica do upoštevanja dobe za vzgojo otrok zgolj zato, ker je začasno prenesla prebivališče v drugo državo članico, čeprav v tej drugi državi članici ni bila zaposlena ali samozaposlena.

41 S tem se tako osebo v državi članici, državljanka katere je, obravnava manj ugodno, kot bi bila obravnavana, če ne bi izkoristila ugodnosti, ki jih daje Pogodba v zvezi s prostim gibanjem (glej sodbo z dne 21. julija 2011 v zadevi Stewart, C-503/09, ZOdl., str. I-6497, točka 83 in navedena sodna praksa).

42 Nacionalna zakonodaja, ki postavi svoje državljane v manj ugoden položaj samo zato, ker so izvajali pravico do prostega gibanja in prebivanja v drugi državi članici, tako vodi do neenakega obravnavanja, kar je v nasprotju z načeli, na katerih temelji status državljana Unije, to je jamstvom enakega pravnega obravnavanja pri izvajanju svobode gibanja (sodba z dne 9. novembra 2006 v zadevi Turpeinen, C-520/04, ZOdl., str. I-10685, točka 22).

43 Zadevna država članica poleg tega ni dokazala niti trdila, da bi bila zakonodaja, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, lahko upravičena z objektivnimi razlogi in sorazmerna s ciljem, ki mu nacionalno pravo legitimno sledi (glej v tem smislu sodbo z dne 12. maja 2011 v zadevi Runevič-Vardyn in Wardyn, C-391/09, ZOdl., str. I-3787, točka 83 in navedena sodna praksa).

44 Zato je treba ugotoviti, da je v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, neupoštevanje dobe za vzgojo otrok, dopolnjene zunaj nacionalnega ozemlja, ki je predvideno v členih 56 in 57 SGB VI, v nasprotju s členom 21 PDEU.

45 Zato je glede na zgornje navedbe na zastavljeni vprašanji treba odgovoriti, da je treba v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, člen 21 PDEU razlagati tako, da pristojno institucijo prve države članice pri dodeljevanju starostne pokojnine zavezuje, da upošteva dobo za vzgojo otrok, dopolnjeno v drugi državi članici, kot da je to dobo na nacionalnem ozemlju dopolnila oseba, ki je poklicno dejavnost opravljala samo v prvi državi članici in ki je ob rojstvu svojih otrok začasno prenehala opravljati poklicno dejavnost v prvi državi članici ter je izključno iz družinskih razlogov začela prebivati na ozemlju druge države članice.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

V položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, je treba člen 21 PDEU razlagati tako, da pristojno institucijo prve države članice pri dodeljevanju starostne pokojnine zavezuje, da upošteva dobo za vzgojo otrok, dopolnjeno v drugi državi članici, kot da je to dobo na nacionalnem ozemlju dopolnila oseba, ki je poklicno dejavnost opravljala samo v prvi državi članici in ki je ob rojstvu svojih otrok začasno prenehala opravljati poklicno dejavnost v prvi državi članici ter je izključno iz družinskih razlogov začela prebivati na ozemlju druge države članice.

Podpisi